

Opinnäytetyö (AMK)

Turun ammattikorkeakoulu/Taideakatemia/musiikin koulutusohjelma

Aikuisten MUSIIKKITERAPEUTTI-MUSIIKKIPEDAGOGIKOULUTUS 270 op

2012

Pekka Rajanaro

MUSIIKKIKEKRIT

– musiikkiterapian sadonkorjuuta laulukeikoilla

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

Turun ammattikorkeakoulu/Taideakatemia

Musiikin koulutusohjelma | Aikuisten musiikkiterapeutti-musiikkipedagogikoulutus

2012 | Sivumäärä 38

Liisa-Maria Lilja-Viherlampi ja Hanna Hakomäki

Pekka Rajanaro

MUSIIKKIKEKRIT – MUSIIKKITERAPIAN SADONKORJUUTA LAULUKEIKOILLA

Opinnäytetyöni on case-raportti, joka käsittelee musiikkiterapeuttikoulutukseni yhtä työharjoittelua. Tässä työharjoittelussani oli asiakkainani kaksi lievästi kehitysvammaista, keski-ikäistä miestä. Pääasiallisesti toimintatavaksi musiikkiterapiajaksolla muodostui kotimaisten iskelmien yhdessä laulaminen. Keskeisimmäksi huomionkohteeksi tällä musiikkiterapiajaksolla nousi asiakkaitteni toivomus lähteä esiintymään ja esittämään terapiassa tutuiksi tulleita lauluja terapeutin kanssa laulukeikoille yleisön eteen ja pois terapiahuoneesta; Trio ”Iskelmän Iskemien” syntyminen. Tässä opinnäytetyössäni kerron ja pohdin havaitsemiani esiintymisiin johtaneita ja vaikuttaneita syitä ja seurauksia musiikkiterapiajaksolla.

Työni alussa kerron käsityksistä, ajatuksista ja mielikuvista liittyen kehitysvammaisiin. Määrittelen myös joihinkin kotimaisiin ja ulkomaisiin näkemyksiin pohjautuen mitä on musiikkiterapia ja minkälaista on musiikkiterapia kehitysvammaisten kuntoutuksessa. Esiintymisestä mainitsen lyhyesti joistakin aiemmista tutkimuksista sekä esiintymisen ja musiikkiterapian kosketuspinnosta.

Työni painopisteenä on käsitellä yksityiskohtaisemmin kyseessä olevaa musiikkiterapiajaksoa (taustaa, tavoitteita, menetelmiä sekä varsinaisia sessioita). Viimeisessä luvussa kokoon sessioissa havaitsemiani esiintymisiin johtaneita asioita ja pohdin niiden vaikutuksia mm. asiakkaisiini, itseeni terapeutina sekä musiikkiterapiaan. Opinnäytetyön tuloksista kerron myös viimeisen luvun yhteydessä ja lopun pohdinnassa mietin vielä tulevaisuudessa erilaisten esiintymisten (esim. improvisaatioon liittyviä) käyttämistä musiikkiterapeutin työssäni.

ASIASANAT:

Musiikkiterapia, kehitysvamma, esiintyminen, laulaminen.

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES / ARTS ACADEMY

Degree Programme of Music / Music pedagogy-Music Therapy

2012 | Total number of pages 38

Liisa-Maria Lilja-Viherlampi and Hanna Hakomäki

Pekka Rajanaro

MUSICAL HARVEST FETE – REAPING THE CROP OF THE MUSIC THERAPY ON VOCAL MUSIC GIGS

My thesis is a case-report on one of my practical training periods in the music therapy education. In this particular practical training case I had two mildly intellectually disabled, middle-aged men as music therapy clients. Singing together Finnish pop songs became the main course of action. The most important discovery in this training episode was my clients' suggestion to make an appearance and perform the familiar songs from music therapy sessions in front of audience on vocal music gig outside from therapy room; the birth of the trio "Iskelmän Iskemät" ("Picked Up by the Hits"). In this thesis I describe and consider the causes and effects that led to the reasons for my clients performing request in the music therapy sessions.

In the beginning of my thesis I tell about beliefs, thoughts and visions about intellectual disability persons. I also define shortly the concept of music therapy and what kind of music therapy there is using for the rehabilitation of the intellectually disabled persons. Regarding performance and links between performing and music therapy I refer briefly to some earlier researches.

The focus of my thesis is that I deal with further details the music therapy training case in question (context, aims, methods and actual sessions). In the final chapter I summarize the aspects that I have noticed to lead up to the performances and I consider their effects for example on my clients, on me as the therapist and on the music therapy. In the summary I consider using the different kind of performances (e.g. improvisation) in my work as a music therapist in the future.

KEYWORDS:

Music therapy, intellectual disability, intellectually disabled persons, performing, singing.

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO.....	6
2 NÄKEMYKSIÄNI KEHITYSVAMMAISUUDESTA.....	8
2.1 Näkökulmia ihmiskäsitykseeni.....	8
2.2 Ajatuksiani ja mielikuviani kehitysvammaisista.....	8
2.3 Kehitysvammaisuuden määrittelyjä.....	9
3 MUSIIKKITERAPIA.....	11
3.1 Musiikkiterapia kehitysvammaisten kuntoutuksessa.....	12
4 MUSIIKKITERAPIAN SIIRTYMINEN TERAPIAHUONEESTA ESIINTYMISLAVOILLE.....	14
4.1 Tutkimuksia esiintymisestä.....	15
4.2 Musiikkiterapia ja esiintyminen.....	15
5 KAHDEN KEHITYSVAMMAISEN MIEHEN MUSIIKKITERAPIAJAKSO.....	16
5.1 Musiikkiterapiajakson taustaa.....	16
5.2 Musiikkiterapiajakson asiakkaat.....	16
5.3 Musiikkiterapiajakson suunnitellut tavoitteet ja menetelmät ennen jakson alkamista.....	17
6 CASE: "ISKELMÄN ISKEMÄT".....	18
6.1 Musiikkiterapian aloituskerta ja ensitapaaminen.....	18
6.2 Toinen ja kolmas tapaamiskerta (Sessiot 3-6).....	19
6.3 Neljännen ja viidennen tapaamiskerran tapahtumia (Sessiot 7-10).....	20
6.4 Vuoden viimeiset viisi tapaamiskertaa (Sessiot 11-20).....	21

6.4.1 Esiintymisajatukseen tarttuminen.....	22
6.5 Viidestoista terapiaistunto eli keikka Mylly-Antin koululle.....	22
6.5.1 Uusia esiintymispyyntöjä.....	24
6.6 Keikat asuntolassa ja hoivaosastolla.....	25
6.7 Musiikkiterapiajakson päätyminen.....	26
7 ESIINTYMISIIN JOHTANEITA ASIOITA	
MUSIIKKITERAPIATYÖSKENTELYSSÄMME SEKÄ TYÖSKENTELYN	
ARVIOINTIA.....	27
7.1 Havaintojani musiikkiterapia-asiakkaitteni suhteesta esiintymiseen.....	27
7.2 Esiintymisen herättämiä tunteita musiikkiterapia-asiakkaissa ja musiikkiterapeutissa.....	28
7.3 Esiintymisten vaikutus terapeutin ja asiakkaiden väliseen suhteeseen.....	29
7.4 Esiintymiset ja musiikkiterapia.....	30
7.5 Esiintymisten toimivuus musiikkiterapian toimintamuotona.....	30
8 POHDINTA.....	32
 LÄHTEET	 34
 KUVIEN LÄHTEET	 35

LIITTEET

Liite 1. Runo

Liite 2. Keikan biisilista

Liite 3. Tutkimuslupahakemus

JOHDANTO

Turun AMK:n musiikkiterapeutti-musiikkipedagogikoulutukseen kuuluu vähintään 100 tuntia käytännön työharjoittelua. Kolme työharjoittelusta on 10–12 tapaamisen lyhyitä musiikkiterapian arviointijaksoja ja kaksi pidempää, käsittäen 40 asiakastapaamista.

Yhdessä työharjoittelussani kokeilin asiakkaitteni kanssa julkista esiintymistä musiikkiterapian työtapana. Tähän caseen liittyen pohdin opinnäytetyössäni esiintymisten vaikutuksia terapia-asiakkaisiin, terapeuttiin ja koko terapiaprosessiin.

Kirjallinen työni pohjautuu kahden lievästi kehitysvammaisen, keski-ikäisen miehen musiikkiterapian työharjoitteluuni. Tässä työharjoittelujaksossa musiikkiterapian työtavoista nousi päällimmäisenä esiin laulaminen, jonka myötä tuli ilmi myös asiakkaitteni suuri halukkuus laulaa ja esiintyä myös julkisesti yleisön edessä.

Tämä musiikkiterapian työharjoitteluni alkoi lokakuun lopussa 2011 ja jo marras-joulukuun vaihteessa asiakkaani ensimmäisen kerran ottivat esille halukkuutensa mennä laulamaan joululauluja läheiseen markettiin kanssani. Asia jäi silloin vielä keskusteluasteelle ja hautumaan jokaisen mielessä.

Pohtimisen, suunnittelun ja harjoittelun jälkeen ensimmäinen esiintyminen terapiahuoneen ulkopuolelle tehtiin vieressä sijaitsevaan kouluun tammikuun 2012 loppupuolella. Tämän jälkeen esiintymisiä on ollut useita eri paikoissa, sekä huhtikuulle kestävän terapiajakson aikana että terapian päättymisen jälkeen jatkuen edelleen. Keikkojen lisääntyessä keksimme yhteistuumin yhtyeellemme nimen ”Trio Iskelmän Iskemät”. Yhtyettämme kuvaavan karikatyyripiirroksen (kuva 5) lisäksi olen käyttänyt tässä työssä muutamia muitakin kuvia tekstiä elävöittämään.

Haluan vielä kiittää kaikkia niitä tahoja, jotka ottivat meidät, Iskelmän Iskemät, avosylin vastaan esiintymään elävän yleisön eteen ja saamaan aivan uudenlaisia kokemuksia mm. elämäämme. Suuret kiitokset myös iloisille ja kannustaville yleisöille upeasta suhtautumisesta ja heidän antamastaan vilpittömästä tuesta. Liisa-Marialle ja Hannalle lämpimät kiitokset välittämisestä, opettamisesta ja ohjaamisesta. Tietokoneteknisten ongelmien ratkaisemiskiitokset kollegalleni ja hyvälle ystävälleni Jouko Valkoselle. Perheelleni rakkaimmat kiitokseni aivan kaikesta. Ja ”pojat”: Sydämellinen kiitos yhteistyöstä Teille molemmille.

Pekka Rajanaro

2 NÄKEMYKSIÄNI KEHITYSVAMMAISUUDESTA

2.1 Näkökulma ihmiskäsitykseeni

En lähde tässä kuvaamaan tarkemmin eri ihmiskäsityksiä, vaan tuon esiin oman näkemykseni ihmisestä. Koska työni päähenkilöt ovat kehitysvammaisia, niin mielikuvaani heistä vaikuttaa vahvasti oma psykologinen ihmiskäsitykseni.

Peilasin oman ihmiskäsitykseni eri puolia psykologiseen tietoon erilaisista ihmiskäsityksistä. Suomen Virtuaaliammattikorkeakoulun verkkosivuilta löysin mielestäni käyttökelpoisia psykologisten ihmiskäsitysten kuvauksia. Niiden pohjalta oli helppo löytää ja tunnistaa omat näkemykseni ja suhtautumiseni muita ihmisiä kohtaan.

Oman ihmiskäsitykseni totesin perustuvan vahvasti humanistisen ja siitä juontuvan holistisen ihmiskäsityksen yhdistelmään. Haluan uskoa, että jokaisesta ihmisestä löytyy hyvyttä ja luovuutta sekä kykyä kasvuun ja kehittymiseen. Ihminen on henkinen ja arvokas olento, jonka tarpeisiin ja vaikeuksiin on aina pyrittävä vastaamaan ja hän tarvitsee osakseen paljon myönteistä huomiota ja rakkautta.

Omaksumani ihmiskäsitykset sopivat myös tulevaan työhöni musiikkiterapeuttina, koska siinäkin asiakkaan tarpeet ja kivut kohdataan hänen omista lähtökohdistaan käsin. Asiakkaan auttamiseen on aina olemassa monta tarkastelunäkökulmaa ja keinoja, vaikka vapaana, itseohjautuvana ja tavoitteellisesti toimivana hän itse lopulta päättää omista valinnoistaan ja riittävän avun saamisen jälkeen mahdollisesti myös omista kehitysmahdollisuuksistaan.

2.2 Ajatuksiani ja mielikuviani kehitysvammaisista

Oma käsitykseni kehitysvammaisista on ollut, että he ovat iloisia, välittömiä ja sydämellisiä ihmisiä. Käsitykseni on perustunut siihen, että olen tavannut paljon

kehitysvammaisia ihmisiä, mutta koskaan en ole päässyt näin hyväksi ystäväksi heidän kanssaan kuin tämän opiskeluni työharjoittelun aikana.

Ystävystyttyäni ja työskenneltäni näiden kahden kehitysvammaisen miehen kanssa huomaan, että heillä on myös negatiivisia tunteita ja huonoja päiviä, samoin kuin kenellä tahansa. He myös näyttävät tunteensa sekä ilossa ja surussa että vihassa. Loppujen lopuksi me kaikki olemme samanlaisia ihmisiä. Jotkut ovat vain hieman hitaampia joissakin asioissa kuin toiset ja jotkut tarvitsevat toisten apua enemmän kuin toiset.

Kerola huomauttaa, että kehitysvammaisia ihmisiä ajatellessa eivät mieleen yleensä nouse heidän toimintakykynsä tai älynsä rajoitteet, vaan heidän persoonallisuutensa, luonteensa, voimavaransa, huumorinsa ja tapansa reagoida asioihin (Kerola 2001, 33).

2.3 Kehitysvammaisuuden määrittelyjä

Mielestäni omaa käsitystäni kylmempi ja inhimillisyyden lähes unohtava on Suomen lain käsitys kaikista vammaisista ihmisistä: *”Vammaisella henkilöllä tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, jolla vamman tai sairauden johdosta on pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista”* (3.4.1987 säädetyin vammaislain 2 §). Onneksi kalsean kuuloista lain pykälää noudattaen lääkärit, terapeutit ym. viranomaiset ovat voineet auttaa ja edistää kehitysvammaisten suoriutumista ja sopeutumista kiivastahtisessa arkielämässä.

Maailman terveysjärjestö WHO:kin käyttää oman tautiluokituksensa (2001) mukaan edelleen yleisluonnehdintana termiä ”älyllinen kehitysvammaisuus”, jota ei Markus Kasken toimittaman kehitysvammaisuutta käsittelevän kirjan Kehitysvammaisuus (2009) mukaan enää pitäisi lainkaan käyttää. Kasken mukaan on parempi käyttää WHO:n pidempää määritelmää ”henkisen suorituskyvyn kehitys on estynyt tai on epätäydellinen”.

Kasken toimittamassa teoksessa todetaan myös, että lisämääreillä lievä, keskivaikea, vaikea ja syvä kehitysvammaisuus ei ole tarkoitus luokitella ihmisiä, vaan lähinnä kuvata kehitysvammaisen ihmisen piirteitä ja tarpeita.

Kasken toimittamassa kirjassa (2009) esitellään myös The American Association on Intellectual and Developmental Disabilitiesin (AAIDD) enemmänkin toiminnallisuuteen liittyvä kehitysvammaisuuden määritelmä, jossa toimintakyky on yhteydessä toimintarajoitteeseen. Kyse on älyllisten ja adaptiivisten taitojen sekä ympäristön vaatimusten välisestä vuorovaikutuksesta.

Maija Puro on tehnyt mielestäni hienon havainnon kehitysvammaisuudesta Laurea-ammattikorkeakouluun tekemässään sosiaalialan opinnäytetyössään, ajatellen esimerkiksi asiaa musiikkiterapian kannalta: *”Kokemukseni työelämässä puhuvat myös sen puolesta, että kehitysvammaisen ihmisen kohdalla huomio pyritään nykyään kiinnittämään tuen tarpeeseen, ei ns. vammaisuuden asteeseen”* (Puro 2010, 14.)

(Kuva 1)

3 MUSIIKKITERAPIA

(Kuva 2)

Musiikkiterapiassa on kysymys terapiasta, jossa musiikkia ja sen parantavia, terapeuttisia elementtejä (rytmi, melodia, harmonia, sointi) käytetään välineenä (Ahonen 2000, 30).

Lehikaisen aikanaan esittämän, edelleen käyttökelpoisen määritelmän mukaan Musiikkiterapialla tarkoitetaan kaikkia niitä menetelmiä, joissa musiikkia (tai sen elementtejä) käytetään terapeuttisen avun tarpeessa olevan yksilön hoitamiseen, vammautuneen kuntouttamiseen tai psyykkisten häiriöiden ennaltaehkäisyä palvelevaan toimintaan (Lehikoinen 1973, 37).

Käytännössä musiikkiterapia on prosessi, jossa musiikkiterapeutti ja asiakas kommunikoivat keskenään musiikkia ja siinä piileviä ihmistä hoitavia aineksia eri tavoin johdonmukaisesti käyttämällä.

Päämääränä on kohdata fyysiset, emotionaaliset, psyykkiset, sosiaaliset ja kognitiiviset tarpeet. Musiikkiterapian tarkoituksena on ennaltaehkäisy, kuntoutuksen ja/tai hoidon kautta kehittää ja/tai palauttaa yksilön kyky saavuttaa tasapaino sekä sisäisesti että ihmissuhteissa – tällöin koko elämänlaatu paranee (Ahonen 2000, 30.)

American Music Therapy Association (AMTA, 1998) on määritellyt musiikkiterapian suunnitelluksi, tavoitteelliseksi vuorovaikutus- ja interventioprosessiksi, joka perustuu asiakkaan yksilöllisten tarpeiden, vahvuuksien ja heikkouksien arviointiin, jossa musiikkia tai musiikkipohjaista kokemusta (esim. laulaminen, soittaminen, liikkuminen tai musiikin kuunteleminen, laulujen ja musiikin tekeminen tai niistä keskusteleminen) erityistä tarkoituksenmukaisuutta noudattaen ja koulutetun henkilöstön toimesta käytetään positiivisten muutosten aikaansaamiseksi yksilön elämäntilanteen, taitojen, ajatusten, tunteiden tai käyttäytymisen näkökulmasta. (Erkkilä 2011, 394)

Musiikkiterapian avulla voidaan monipuolisesti käsitellä ja hoitaa fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia ongelmia. Musiikkiterapia sopii lapsille, nuorille, aikuisille ja vanhuksille eikä se vaadi musiikillisia taitoja tai musikaalisuutta (Musiikkiterapiaesite 2009).

Stakesin psykoterapiakomitean mietinnössä (1989, 85–87) musiikkiterapia on mainittu psykoterapian erityissovellukseksi (Ahonen 1998, 172).

3.1 Musiikkiterapia kehitysvammaisten kuntoutuksessa

Musiikki soveltuu hyvin kehitysvammaisten henkilöiden kuntoutukseen, koska se mahdollistaa ei-verbaalisena kommunikaatiomuotona vuorovaikutuksen sellaistenkin ihmisten kanssa, joilla ei ole muita keinoja tulla ymmärretyksi. Musiikkiterapia on luovaa toimintaa ja kehitysvammaiselle ihmiselle luovuus voi joskus olla ainoa alue, joka ei ole vaurioitunut ja jolla hänen ei tarvitse pelätä epäonnistumista. Ja koska musiikkiterapiassa itse terapiaprosessi on tärkeä ja musiikki on vain väline, niin musiikkiterapian tavoitteetkaan eivät ole musiikillisia, vaan ne asetetaan aina yksilön omista lähtökohdista käsin. (Kaski ym. 2002, 284–285)

Heidi Ahosen (2000, 250–251) mukaan musiikilla on paljon erilaisia merkityksiä kehitysvammaiselle. Näitä ovat informaation antaminen, sisältäen mm. uusia käsitteitä, taitoja ja toimintamuotoja, joita voidaan esitellä laulun sanojen kautta. Soittimien soittaminen, laulaminen, musiikin kuuntelu ja liikunta kannustavat uusien asioiden oppimisessa ja motivoivat harjoittelemaan. Musiikki (esim. taustalla soiva) luo myös oppimiselle edullisen tunnelman ja ilmapiirin.

Musiikki kannustaa Ahosen mukaan myös parempiin fyysisiin suorituksiin. Laulaminen, soittaminen, tanssiminen ja vain pelkästään musiikin kuunteleminen rohkaisevat fyysiseen aktiivisuuteen ja uusien motoristen taitojen oppimiseen uudella, kiinnostavalla ja houkuttelevalla tavalla. Opittavien käsitteiden ja taitojen oppimisessa musiikin avulla opitut asiat heijastetaan ja sovelletaan yhä uusien taitojen oppimiseen.

Psyykkisen minän rakentamisessa ja itsetunnon lisäämisessä eivät Ahosen mukaan ole tärkeitä oman soittamisen taiteelliset arvot, vaan että soittajat nauttivat itse soitostaan ja terapeutit tavoitteet toteutuvat. Omasta puolestani ja tähänastisesta kokemuksestani voin kuitenkin todeta joidenkin improvisaatio sessioiden kohonneen kuulostamaan ulkopuolisen korvin hyvinkin kiinnostavilta ja nautittavilta.

Kehitysvammaisten musiikkiterapiassa keskitytään Ahosen (1998) mukaan kommunikointiin, joka on kaikelle muullekin terapialle yhteinen ja keskeinen osa-alue. Kehon yleisen toimintatason, rentoutumisen ja motoristen suoriutumisten tukemisessa käytetään apuna neuropsykologispainotteista musiikkiterapiaa, joka pitää sisällään liikkeen organisoinnin, laajuuden, lateralisaation, vartalon kierron, kehon keskilinjan ylityksen, käsien yhteistoiminnan, tasapainon sekä mielihyvän kokemukset omasta kehosta.

Oppimispainotteisessa eli pedagogisessa musiikkiterapiassa harjaannutetaan ihmisen kognitiivisia osa-alueita. Siinä voidaan opetella ja harjoitella esim. laulun sanoja ja niiden ymmärtämistä sekä soitinten soittamista. Pelit ja leikit antavat myös mukavaa voimistelua aivoille. Tunne-elämän läpityöskentelyn välineenä Ahonen (1998, 172) mainitsee psykodynaamisen musiikkiterapian,

joka tunnetaan myös mm. analyyttisenä ja kliinisenä musiikkiterapiana. Siinä musiikkia voidaan käyttää koko tunne-elämän skaalan läpityöskentelyn välineenä.

4. MUSIIKKITERAPIAN SIIRTYMINEN TERAPIAHUONEESTA ESIINTYMISLAVOILLE

(Kuva 3)

Kuten jo johdannossa kirjoitin, opinnäytetyöni fokuksessa on musiikkiterapian siirtyminen kliinisestä asiakas-terapeutti musiikkiterapiasta ulos asiakas-terapeutti-esiintyminen-yleisö -musiikkiterapiaan.

Pohdin omien muistiinpanojeni, havaintojeni, raporttieni, työnohjauksen, videointien sekä asiakkaitteni ja yleisön haastattelujen perusteella, mikä sai aikaan, pääasiassa laulamiseen perustuvan terapiajakson aikana, halun päästä esiintymään/laulamaan myös julkisesti. Millaisia tuntemuksia esiintyminen musiikkiterapia-asiakkaissa ja musiikkiterapeutissa herätti? Millaisia kokemuksia saimme ja miten niitä jaoimme? Miten esiintymiset vaikuttivat itse terapiaan? Toimiiko esiintyminen musiikkiterapian toimintamuotona? Miten kaikki jatkuu terapiajakson päättymisen jälkeen keikkailun vielä jatkuessa?

4.1 Tutkimuksia esiintymisestä

Esiintyminen on Ira Virtasen määritelmän mukaan tarkoituksellista ja tavoitteellista viestintää, jossa tarkoitus, konteksti ja osallistujien keskinäiset suhteet määrittävät esiintymistä ja jolla on aina jonkinlainen yleisö. Esiintyminen on myös mielikuvien tuottamista ja hallintaa, viestintätilanteeseen mukautumista, ja syntyy esiintyjän ja yleisön vuorovaikutuksen määrittämänä. (Luento Helsingin Yliopistossa 24.9.2012)

Esiintymiseen liittyviä seikkoja tutkittaessa on huomiota kiinnitetty itse esiintymiseen esim. esiintymisjännitystä kehitysopillisiin-, tunne-elämän- ja kognitiivisiin teorioihin perustuen (Arjas 2001, 16–22). On tutkittu myös esiintymiseen liittyen erilaisia psyykkisen valmennuksen keinoja (Arjas 2001, 37–38) ja sovelluksia (Arjas 2001, 101–140). Edellä mainitut ovat koskeneet pääasiassa ammattimaisesti esiintyviä ihmisiä.

4.2 Musiikkiterapia ja esiintyminen

Musiikkiterapian parissa on esiintymisiä tapahtunut lähinnä erilaisissa bändikouluissa ja ryhmämuotoisten soitto- ja lauluterapioiden puitteissa sekä tarinasävellysmetodin mukaisessa päätöskonsertissa (ks. Hakomäki 2007, 42).

Musiikkiterapeuttisia kosketuspintoja esiintymiseen voi löytää tällä hetkellä (marraskuussa 2012) ajankohtaisesta dokumenttielokuvajulkaisusta ”Kovasikajuttu”, jossa seurataan kehitysvammaisista muusikoista koostuvan ”Pertti Kurikan Nimipäivät”-punk-yhtyeen tietä tuntemattomuudesta suuren yleisön suosioon (Mouka filmi Oy 2012).

5. KAHDEN KEHITYSVAMMAISEN MIEHEN MUSIIKKITERAPIAJAKSO

5.1 Musiikkiterapiajakson taustaa

Sain musiikkiterapiaopiskeluni kolmansiksi työharjoitteluasiakkaikseni kaksi keski-ikäistä kehitysvammaista miestä. Harjoittelu alkoi syksyllä 26.10.2011 ja päättyi keväällä 21.3.2012. Harjoittelu oli pitkäkestoinen, 40 tapaamiskerran pituinen. Jaoin kuitenkin harjoitteluni kahteenkymmeneen noin puolentoista tunnin mittaiseen sessioon. Koska asiakkaita oli kaksi, 45 minuutin tapaamiskerta tuntui heti liian lyhyeltä. Tapaamiskerrat olivat pääsääntöisesti keskiviikkoisin alkaen klo 10.00 tai 12.00.

Musiikkiterapian työharjoittelupaikkana oli Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin asuntola Kaarinan Ravattulassa ja tarkemmin vielä asiakkaitteni yhteinen pieni asuinhuone. Huoneessa oli käytettävissä CD-soitin ja asiakkaitteni omia levyjä sekä terapian aikana kootut asiakkailleni lopussa jääneet laulukansiot. Kaikki muut tarvittavat välineet (esim. kitara ym. soittimet) kuljetin mukani. Asuntolan omahoitajat, jotka toimivat myös yhteyshenkilöinä, valitsivat halukkaista kaksi musiikkiterapiajaksolle mielestään sopivinta ja siitä eniten hyötyvintä asiakasta.

5.2 Musiikkiterapiajakson asiakkaat

Asiakkainani oli kaksi keski-ikäistä kehitysvammaista miestä, jotka kuuluvat WHO:n luokituksen mukaan lievän älyllisen kehitysvammajaottelun piiriin.

Asiakas 1 – käytän hänestä tästä eteenpäin nimeä Jukka – oli tuolloin 45-vuotias ja kihloissa. Harrastuksena hänellä on kuorolaulu kehitysvammaisten kuorossa sekä vapaaehtoisena toimiminen (esim. varojen kerääjänä) erilaisissa kehitysvammajärjestöjen tempauksissa.

Asiakas 2 – hänestä käytän tästä eteenpäin nimeä Matti – oli 46-vuotias. Hänellä on myös muistiongelmia ja hän sairastaa epilepsiaa. Mattikin harrastaa

kuorolaulua kehitysvammaisten kuorossa ja lisäksi kuvataidetta kehitysvammaisten taidepiirissä.

Molemmat asiakkaani kävivät töissä neljä kertaa viikossa suojatyöpaikassa Turun perhekuntoutuskeskuksessa. Työpäivän pituus oli viisi tuntia ja terapiapäivämme keskiviikko oli vapaapäivä. Molempia yhdistävä kiinnostuksen kohde oli myös suomalainen iskelmämusiikki sekä hengellinen musiikki, joista molemmista he pääsivät silloin tällöin nauttimaan myös elävinä esityksinä.

5.3 Musiikkiterapiajakson suunnitellut tavoitteet ja menetelmät ennen jakson alkamista

Omahoitajilta saamieni tietojen ja yhden tapaamiskerran havaintojeni perusteella laadin itse musiikkiterapiajakson tavoitteiksi:

- 1) Musiikkikokemusten syventäminen arkielämässä (yhdessä oleminen ja tekeminen, keskustelu, rentoutuminen).
- 2) Musiikillisen vuorovaikutuksen / ilmaisun kehittäminen ja laajentaminen.
- 3) Tukea antava musiikkiterapia.

Menetelmien pohjaksi mietin seuraavia toimintatapoja:

- 1) Musiikin kuuntelu, laulaminen ja rytmisoitinten käyttäminen.
- 2) Improvisointi ja omien laulujen tekeminen.
- 3) Oman laulukansion kokoaminen.

Kaiken kaikkiaan musiikkiterapeuttinen toimintani tulisi olemaan hyvin psykodynaamista¹ sisältäen musiikin lisäksi paljon jutustelua ja keskustelua, koska asiakkaani tuntuivat heti kovasti puheliailta ja avoimilta. Huomasin myös jälkeinpäin integratiivisen² musiikkipsykoterapian esiintyneen vahvasti toiminnassani, koska neuvottelin asiakkaitteni kanssa yhdessä menetelmistä ja

tavoitteista, joiden avulla pyrin parantamaan heidän yksilöllistä huomioimistaan, sekä olemaan avoimia ja joustavia molemminpuolin.

¹Psyykkisten asioiden läpityöskentelyä musiikin avulla (Syvänen, 2012).

²Työskentelytapa, joka huomioi asiakkaiden yksilölliset hoidolliset tarpeet mahdollisimman hyvin. Tähän pyritään erityisesti painottamalla eri psykoterapiamuodoille yhteisiä, muutosta tutkitusti tuottavia tekijöitä, kuten hyvää yhteistyösuhdetta asiakkaan ja terapeutin välillä. Tarpeen mukaan lähestymistapaa täydennetään asiakkaan hoitoon soveltuvalla kokonaisuudella eri psykoterapiasuuntausten teoreettisista hahmotustavoista ja tekniikoista. Asiakas ja terapeutti neuvottelevat yhdessä asiakkaan yksilöllisistä tavoitteista ja hänelle soveltuvista työtavoista (Integratiivisen psykoterapian yhdistys ry, 2012).

6. CASE ”ISKELMÄN ISKEMÄT”

Käsittelen tässä osassa työharjoitteluni musiikkiterapiajakson alkamista ja päättymistä, sekä tarkemmin sellaisia sessioitten tapahtumia, joilla on ollut mielestäni merkitystä ja vaikutusta musiikkiterapian siirtymisessä terapiatilasta ulos keikoille yleisön eteen.

6.1 Musiikkiterapian aloituskerta ja ensitapaaminen

Asuntola numero neljässä tapasin asiakkaani Jukan ja Matin sovittuun kellonaikaan ensimmäistä kertaa. Perinteisen kättelyn lisäksi pojat halusivat minua myös heti. Halaamisesta tulikin joka kerta tapahtuva rituaali tullessa ja lähtiessä. Iloiset ja välittömät kaverukset olivat keittäneet kahvit meille valmiiksi, joten tutustumisemme alkoi arkipäivän asioista ja hieman henkilökohtaisemmistakin asioista jutustelemalla. Tunnelma oli heti välitön ja mukava ja kahvikupposten jälkeen keskityimme vielä joihinkin virallisempiin asioihin, kuten työharjoittelusopimuksen tutkimiseen ja allekirjoittamiseen, ennen varsinaisen musiikkiterapiaistunnon aloittamista.

Musiikkiterapiahuoneena oli Jukan ja Matin yhteinen oma huone asuntolassa, jossa asiakkaani heti esittelivät käytettävissä olevan CD-soittimen sekä molempien omat levykokoelmat. Levyhyllyä katsellessa huomasin nopeasti molempien yhteneväiset musiikkimaut. Hyllyssä oli pääasiassa suomalaista

iskelmämusiikkia (Kari Tapio, Matti ja Teppo, Fredi, Jouko ja Kosti...) sekä hengellistä musiikkia. Ensimmäisellä istuntokerralla selvitinkin asiakkaitteni musiikkisuhdetta ja keskustelimme käytettävissä olevista menetelmistä sekä musiikkiterapiajakson tavoitteista. Kuuntelimme joitakin suosikkilevyjä ja lauloimme kitarani säestyksellä lisäksi meille kolmelle yhteisesti tuttuja iskelmiä (Viisitoista kesää, Paratiisi, Rakkaus on lumivalkoinen...) ja lupasin hankkia seuraavaksi kerraksi heidän toivomiensa laulujen sanoja (Pieni nukke, Kirje, Ei kauniimpaa...), joita aloimme kerätä jokaisen omaan laulukansioon.

Jo ensimmäisessä musiikkiterapiatapaamisessa kuuntelemamme ja laulamamme laulut toivat kummankin asiakkaani mieleen monenlaisia iloisia ja surullisia muistoja, joista he mielellään avautuivat ja jakoivat yhteisesti. Tuntui, että tästä on hyvä jatkaa musiikkiterapiaa Jukan ja Matin kanssa.

6.2 Toinen ja kolmas tapaamiskerta (Sessiot 3-6)

Aloitimme tälläkin kertaa yhteisellä kahvihetkellä. Siinä oli jälleen aluksi mukava vaihtaa ajankohtaisia kuulumisia ja tutustua myös pöydän ääreen saapuneisiin asuntolan muihin asukkaisiin sekä työvuorossa olleeseen henkilökuntaan.

Varsinaisen musiikkiterapiaistunnon aluksi minulle esiteltiin uusia levyhankintoja ja minä esittelin Jukalle ja Matille laulukansiot, joihin olin jo koonnut heidän aloituskerralla toivomiensa laulujen sanoja. Välittömästi sain kirjoittaa muistiin lisää seuraavaksi kerraksi hankittavien laulujen nimiä.

Jukan erityisesti toivoma, hänelle tärkeä laulu, oli Hurriganes-yhtyeen esittämä kappale I Will Stay, joka oli tullut hänelle merkitykselliseksi, kun hän oli aikoinaan saanut mahdollisuuden tavata edellä mainitun bändin rumpalin Remun henkilökohtaisesti. Esitin laulun Jukan toivomuksesta, ja se sai hänessä aikaan hyvin voimakkaan tunnepurkauksen itkuineen ja nauruineen, kun hän muisteli Remun tapaamishetkeä joitakin vuosia aiemmin.

Näillä ensimmäisillä kerroilla alkoi musiikkiterapiaistuntonamme saada jatkon kannalta jo joitakin pysyviä toimintamuotoja; yhteislaulaminen, keskustelujen

lisäksi, tuntui vakiintuneen pääasialliseksi toimintatavaksi jo näin nopeasti. Aioin kuitenkin jatkaa joidenkin uusien toimintatapojen kokeilemistä. Ainakin soitinten mukaan ottaminen ja improvisointi olivat mielestäni kokeilemisen arvoisia.

6.3 Neljännen ja viidennen tapaamiskerran tapahtumia (Sessiot 7-10)

Musiikkiterapiaistunnot alkoivat kuten aiemmatkin eli yhteisellä kahvihetkellä ja vaihtamalla kuulumisia, joista merkittävin tällä kerralla oli ehdottomasti käynti lauluduo Matin ja Tepon keikalla ja heiltä nimmarien saanti t-paitaan. Varsinkin Jukka liikuttui taas melkoisesti kertoessaan tapaamisestaan Matin ja Tepon kanssa.

Uutta sen sijaan oli Matin aloittama arvuuttelu siitä laulukansion laulusta, jonka hän seuraavaksi haluaisi laulaa. Hän aloitti antamalla pieniä vinkkejä laulun esittäjästä malliin: laulajan molemmat nimet ovat etunimiä jne. Tämä arvuuttelu jäi pysyväksi, kun vuoroillamme saimme ehdottaa omaa toivomuslaulua. Tämä lisäsi mukavasti aivovoimistelua musiikkiterapiaamme.

Uutta oli myös rytmisoitinten lisääminen mukaan. Molemmat asiakkaani suhtautuivat ennakkoluulottomasti asiaan ja valitsivat mieleisensä soittimet tuomastani valikoimasta. Jukka valitsi bongot ja Matti maracassin, jota hänen oli helpointa pitää kädessään.

Merkittävintä neljännen kerran tapahtumista tulevien esiintymisten kannalta oli asiakkaitteni, etenkin Jukan, ehdotus lähteä esittämään lauluohjelmistoamme tai, joulun läheisyydestä johtuen, joululauluja läheiseen markettiin tai vieressä olevaan kouluun.

Viidennen tapaamiskerran merkittävänä uutena asiana paljastui Jukan joitakin vuosia sitten kirjoittama runo, jonka hän nyt halusi minun säveltävän, jotta sitä voisi yhdessä laulaa. Hänellä ei ollut sitä kirjoitettuna, mutta hän muisti sen

ulkoa ja saneli sen nyt minulle. Lupasin ehdottomasti miettiä sävellystä hänen hienoon runoonsa ja totesin, että se olisi minulle suorastaan kunnia-asia.

6.4 Vuoden viimeiset viisi tapaamiskertaa (Sessiot 11–20)

Olin saanut sävellettyä ja kirjoitettua nuoteiksi Jukan kirjoittaman runon (Liite 1). Hänelle riitti oman nimensä näkeminen nuottipaperissa: sana Jukka, ja niin jälleen liikituksen kyyneleet alkoivat tulvia hänen silmäkulmistaan. Laulun esittämiseni teki myös hyvin vahvan vaikutuksen Jukkaan. Laulu otettiin mukaan kansioomme ja sitä laulettiin muiden iskelmien mukana tasavertaisesti ja myöhemmin myös joillakin keikoillamme.

Yhteislaulumme vaihtuivat ajankohdasta johtuen paljolti joululauluihin. Säestyssoittimeksi, taustojen monipuolistamiseksi, otin mukaan myös sähköisen kosketinsoittimen, jota annoin myös asiakkaitteni kokeilla kuvionuottimenetelmän avulla. Kuvionuoteissa nuotti-informaatio merkitään konkreettisesti käyttäen muotoja ja värejä. Soitettava sävel löytyy helposti soittimeen liimattujen tarrojen avulla. Tarra vastaa nuoteissa olevaa väriä ja muotoa. Kuvionuottimenetelmä soveltuu pianonsoitonopiskelun lisäksi mm. laattasoittimien, kanteleen, harmonikan, kitaran, basson ja lyömäsoittimien opiskeluun (Kaikkonen, Uusitalo, 2005, 7). Kokeilu ei saanut ”tuulta alleen” eikä Matti halunnut enää soittaa rytmisoittimiakaan, vaikka Jukka oli edelleen mielellään ottanut heti istuntojen alussa käyttöönsä tutut bongorummut. Toin jopa ison djemberummun Matille kokeiltavaksi, mutta siihenkin ihastui enemmän Jukka. Toin myös mukaan itse valmistamani naru-basson, jota Matti jonkun aikaa soitteli, mutta kertoi sitten mieluummin haluavansa vain laulaa eikä soittaa. Ilmeisesti keskittyminen kahteen vaikeahkoon asiaan yhtä aikaa ei tuntunut miellyttävältä. Myös Jukka päätti jonkin ajan kuluttua keskittyä vain laulamiseen. Jo tätä ennen kokeiltu improvisointi ei miellyttänyt kumpaakaan asiakkaistani.

6.4.1 Esiintymisajatukseen tarttuminen

Aiemmin olin ohittanut asiakkaitteni esille tuoman ajatuksen lähteä esiintymään julkisesti, eli tässä tapauksessa laulamaan musiikkiterapiassa laulamamme lauluja, yleisön eteen. Asia oli kuitenkin jäänyt elämään ajatuksiini ja asiakkaitteni useamman kerran esille tuoma asia oli alkanut tuntua mielekkäältä tavalta laajentaa musiikkiterapiaa terapiahuoneen ulkopuolelle. Esiintymiskokemus iloineen ja suruineen voisikin olla hyvin terapeutista, mitä sitten voisi käsitellä taas terapiahuoneessa.

Kahdeksannessa istunnossa (sessiot 15–16) päätimme vihdoinkin yhdessä, että olemme valmiit esiintymään julkisesti. Olin yhteydessä läheiseen kouluun ja sovin heidän kanssaan ensimmäisen esiintymisemme vuoden alkuun tammikuun loppupuolelle, jotta ehtisimme vielä hioa ohjelmistoamme (istunnot 9-14, sessiot 17–26). Onneksi istuntoja oli vielä useampi ennen keikkaa, sillä pari tapaamista peruuntui Jukan ja Matin sairastelujen takia.

6.5 Viidestoista terapiaistunto eli keikka Mylly-Antin koululle (Sessiot 27–28)

Tänään on kovasti odotettu keikka Mylly-Antin koululle. Esiintymisen alkamisajaksi oli sovittu kello kaksitoista. Olin itse paikalla hyvissä ajoin, jotta sain roudattua keikalla tarvittavat tavarat esiintymistilaan paikoilleen valmiiksi. Seuraavaksi hain Jukan ja Matin asuntolasta, missä he vielä tekivät loppuvalmisteluja. Molemmat olivat pukeutuneet parhaimpiinsa: tumma puku, valkoinen paita ja Matilla vielä laivaston kravatti kultaisine solmioneuloineen. Parrat oli ajeltu ja hiukset kammattu juhlauntoon. Laulukansiot otettu esiin, joten kaikki on valmista keikkaa varten. (Ote muistiinpanoistani)

Pojat olivat iloisia, innostuneita ja hyvin puheliaita, mistä voi päätellä sisällä kytevän jännityksen ja hermostuneisuuden. Semminkin, kun minulta kyseltiin monesti mielipidettä vaatteista ja hiuksista sekä tulevan keikan sujumisesta.

Olin varannut mukaan ennalta sovitusti myös rytmisoittimia, joita pojat eivät kuitenkaan halunneet keikalla soittaa, vaan he halusivat keskittyä ainoastaan

laulamiseen, joka sujuikin upeasti. Alun jännityksen laannuttua Jukka alkoi kaverikseni lausua välispiikkejä laulujen väleissä. Hän mm. mainitsi laulujen nimien lisäksi alkuperäiset esittäjät. Oikeesti-nimisen laulun Jukka omisti kaikille läsnä oleville naisille ja englanninkielisen I Will Stay -kappaleen yhdelle heidän tutulle opettajalleen. (Pojat halusivat yllättää ja hämmästyttää hänet laulamalla heille itselleen vieraalla englanninkielellä). Ohjelmistossamme oli mukana myös Jukan runoon säveltämäni kappale, jonka Matti oli saanut erityistehtäväksi esitellä yleisölle. Loppupuolella esitystä Jukka alkoi arvuutella laulujen nimiä samaan tyyliin yleisöltä kuin terapiaistunnoissamme. Matti, joka muutenkin on hieman ujompi, keskittyi enemmän laulamiseen ja kuiskaili Jukalle joitakin ”välispiikkiehdotuksia”.

Ohjelmistoa laatiessamme Jukka oli halukas laulamaan parista laulusta yksinään joitakin soolo-osia, jotka hän hoitikin mallikkaasti. Vielä keikan lopussa, esiintymisinnon ollessa parhaimmillaan, Jukka keksi ehdottaa yhteislauluksi yleisön kanssa Pientä nokipoikaa, josta emme olleet sopineet etukäteen. Saimme nopeasti opettajien avustuksella jaettua joitakin laulun sanoja yleisölle ja koulun juhlasali raikui iloisesta laulusta. Loppuapludeista kun ei tullut loppua, keksimme vielä nopeasti yhden encore-laulun, jonka jälkeen saimme, syvään yleisölle kumartaen, onnistuneen keikan päätökseen.

Keikan jälkeen Matti ja Jukka saivat vielä iloisen yllätyksen kahvien, pullien ja piparien muodossa. Olin myös itse hankkinut heille keikkapalkkioksi Elvis- ja Beatles-mukit aivan upeasta suorituksesta ja siitä, että he saivat minutkin uskomaan tällaiseen mahdollisuuteen, siis kokeilemaan viedä musiikkiterapiasessio terapiahuoneen ulkopuolelle. Yleisön reaktioista päätellen ja heidän kanssaan esiintymisen jälkeen keskustellessa oli palaute myös siltä puolelta pelkästään positiivista. Koska yleisössä oli myös paljon kehitysvammaisia oppilaita, ajattelen, että he varmasti saivat vertaistukea Jukan ja Matin esiintymisestä ja rohkeutta sekä uskallusta tehdä itse jotakin vastaavaa niin halutessaan.

Keikan biisilista on liitteessä 2.

6.5.1 Uusia esiintymispyyntöjä

Seuraavalla musiikkiterapiakerralla asuntolan henkilökunta, joka oli kuullut menestyksekkäästä keikastamme läheisessä koulussa, kysyi mahdollisuuttamme esiintyä asuntolassa sen asukkaille. Myös Jukka ja Matti olivat saaneet vielä monena päivänä jälkeenpäin kehuja koulun henkilökunnalta näitä tavatessa, ja he olivat niiden myötä tietysti valmiita jatkamaan esiintymisiä.

Alueella sijaitseva vaikeasti kehitysvammaisten hoivaosaston väki kysyi myös jo kohta meitä esiintymään omiin tiloihinsa. Sovimme molempien keikkojen päivämäärät ja aloimme tavanomaisen terapiatyöskentelyn lisäksi keskittyä myös ohjelmistomme harjoitteluun. Keikkojen määrän nopea kasvaminen ja tilaajien kysymys yhtyeen nimestä saivat meidät miettimään triollemme muutakin nimeä kuin vain omat nimemme. Niinpä kuudennentoista terapiaistunnon päätteeksi jäimme vielä pohtimaan asiaa. Koska meitä on kolme, niin se on yhtä kuin trio ja koska ohjelmistomme koostuu pääasiassa iskelmistä, niin sekin sana voisi löytyä nimestä. Ehdotin itse samalla kirjaimella alkavaa sanaa iskemät, joka kelpasikin heti Jukalle ja Matille ja näin yhtyeemme sai nimensä "Trio Iskelmän Iskemät".

(Kuva 5)

6.6 Keikat asuntolassa ja hoivaosastolla

Asuntolan keikalla yleisö saapui omille paikoilleen hitaasti ja jonkin verran myöhässä, koska juuri ohjelmassa ollut lounas venyi normaalia pitempään. Pienen jännityksen näki jälleen poikien olemuksessa, ja keikan alkamisen viivästymisen myötä odottaminen tuntui tuottavan lisää kihelmöintiä.

Tällä kertaa saatoimme siis esittäytyä keikallamme yhtyeemme uunituoreella nimellä Trio Iskelmän Iskemät, joka tuntui myös terapeutisessa mielessä olevan hyvä meitä kolmea kokoava ja kiinteyttävä voima. Poikien paljon puheissaan makustelema ”Iskelmän Iskemät” tuntui antavan heille entisestään lisää itseluottamusta, kun voimme jokainen tukeutua ja luottaa toinen toisiimme myös yhteisen nimen kannattamina.

Itse esiintymiset sekä asuntolassa että hoivaosastolla sujuivat erittäin hyvin ja jo kolmen yhteisen keikan jälkeen huomasin Jukan ja Matin joka kerran nauttivan tilanteesta yhä enemmän. Vaikka itse olinkin edelleen vastuussa terapiasta ja esiintymisistä, niin poikien luottamus itseensä esiintymisissä oli lisääntynyt siinä määrin, että oma panokseni yhtyeessä muuttui yhä enemmän esilaulajasta laulamisen tukemiseen ja säestäjänä toimimiseen. Jukka ja Matti saivat esim. enemmän rohkeutta arvioida, mitkä kappaleet sujuvat jo siinä määrin hyvin, että

niitä voi esittää keikalla ja he miettivät etukäteen joitakin välispiikeissä puhuttavia juttuja.

Näiden keikkojen myötä Trio Iskelmän Iskemien keikkakalenteri täyttyi entisestään, sillä hoivaosaston henkilökunta kysyi mahdollisuuttamme tulla esiintymään myös heidän perinteiseen kevätjuhlaansa toukokuun lopulla. Siellä olisi asukkaiden lisäksi yleisönä myös heidän omaisensa, joten kuulijamäärä olisi paljon tähän mennessä totuttua suurempi. Keikan ajankohta olisi varsinaisen musiikkiterapiajakson päättymisen jälkeen, mutta lupasimme tulla esiintymään siitä huolimatta.

6.7 Musiikkiterapiajakson päättyminen

Kolmanneksi viimeisellä musiikkiterapiakerralla aloin muistuttaa Jukkaa ja Mattia musiikkiterapiajakson päättymisestä. Joka kerta se toi sessioomme mukaan haikeutta ja yhteislaulujen välissä menneitten muistelemista. Tämä työharjoitteluni toi mukanaan hyvin paljon uusia ulottuvuuksia, joita en ollut voinut ennakoida. Niistä mainittavimpina Trio Iskelmän Iskemat ja terapiajaksojen jälkeen jatkuva ystävyys suhde.

Vaikka pidimme viimeisen musiikkiterapiasessiomme maaliskuun lopulla, niin päätimme jatkaa kuitenkin yhdessä toimimista yhteenä, koska yhteistyömme tuntuu sujuvan hienosti ja keikkoja on tarjottu. Lehmusvalkaman vanhusten palvelu- ja hyvinvointikeskus Turussa oli seuraavana keikkakalenterissamme toukokuun alussa ja hoivaosaston kevätjuhla kuun lopussa. Sovimme yhdessä vielä Iskelmän Iskemien kevään harjoitus- ja keikka-aikataulut. Harjoitukset pidimme edelleen samassa tutussa paikassa kuin musiikkiterapiaistunnotkin.

7. ESIINTYMISIIN JOHTANEITA ASIOITA MUSIIKKITERAPIATYÖSKENTELYSSÄMME SEKÄ TYÖSKENTELYN ARVIOINTIA

Musiikkiterapian työharjoitteluasiakkaani olivat molemmat luonteeltaan iloisia ja ulospäin suuntautuneita, joten jälkeenpäin ajatellen ei tullut yllätyksenä heidän toiveensa ja halukkuutensa lähteä yleisön eteen esittämään terapiaistunnoissa laulamiamme lauluja. Molemmilla oli myös ennestään hieman kokemusta esiintymisestä mm. kehitysvammaisten kuorossa. Jukka oli toiminut lisäksi monena vuotena ansiokkaasti asuntolan joulupukkina.

7.1 Havaintojani musiikkiterapia-asiakkaitteni suhteesta esiintymiseen

Jo ensimmäisistä tapaamisistamme lähtien molemmat asiakkaani kertoivat usein konserteissa käynneistään ja siellä tapaamistaan julkkiksista (mm. Matti ja Teppo, Remu, Joel Hallikainen, Sebastian Ahlgren...). Voisi ajatella, että usein yleisön joukossa oleminen ja esiintyjien seuraaminen sai heidät haaveilemaan ja kuvittelemaan itsensä vaihteeksi esiintymislavan puolelle, ja nyt tilaisuuden tultua he saivat mahdollisuuden kokeilla asiaa oikeasti. Konsertit olivat koskettaneet molempia asiakkaitani todella vahvasti, sillä he saattoivat palata ja muistella samaa konserttia useampaan kertaan.

Kysellessäni asiakkailtani asiasta, kuulin heidän pitävän kovasti esiintymisestä, koska silloin voi näyttää toisille, ”mitä oikeasti osaa tehdä”. Oman itseluottamuksen vahvistaminen oli tullut myös musiikkiterapiaistunnoissa vahvasti ilmi. Laulut, joita esiintymisissä laulettiin, olivat molemmille ennestään erittäin tuttuja ja rakkaita ja monesti johonkin tärkeään asiaan tai muistoon liittyviä. Myös hyvän mielen tuottaminen toisille ja etenkin vanhuksille oli yksi tärkeä esiintymishalukkuuden motivaatio. Rahaa eivät kumpikaan asiakkaistani

esiintymisistä halunneet, vaan paras palkinto on itselle hyvä mieli, aplodit ja leivoskahvit.

7.2 Esiintymisen herättämiä tuntemuksia musiikkiterapia-asiakkaissa ja musiikkiterapeutissa

Jo tulevan keikan esitettävien laulujen listan laatiminen sai aikaan asiakkaissani lapsenomaista innostusta. Ehdotuksia annettiin, neuvoteltiin, niitä kelpuutettiin ja hylättiin. Johonkin lauluun saattoi joko Jukalla tai Matilla olla erittäin tunnepitoinen suhde ja he tahtoivat kyseisen laulun mukaan esitettävien listalle. Terapeutin oli varsinkin parin ensimmäisen keikan alla, välillä kovasti perustelemalla, puututtava jonkin laulun poisjättämiseen setistä, koska laulu saattoi yksinkertaisesti olla liian vaikea yleisön edessä esitettäväksi. Tarkoitus oli säästää asiakkaitani turhilta pettymyksiltä esiintymistilanteessa. Terapiahuoneessa keskenämme saatoimme toki laulaa aivan mitä vain ja työlään laulun loppuun saattaminen oli ilo ja voitto, vaikka laulun tunnistettavuus saattoi kenties olla ulkopuoliselle mahdotonta.

Itse esiintymistilanteessa huomasin joka kerralla poikien rentouden lisääntyvän keikan aikana. Alussa esiintynyt jännitys, seisoma-asennosta lähtien, hälveni ja laulamiseen alkoi tulla mukaan enemmän käsien liikuttelua ja jalkojen tahdin taputtelua. Välispiikit saivat lisää puhekielen kaltaisuutta ja huumoria (esim. jo aiemmin mainittua laulujen arvuuttelua toisiltamme ja jopa yleisöltä).

Myös omat tuntemukseni tulivat jatkuvasti luottavaisemmiksi sekä meidän esiintyjien että musiikkiterapian julkisuuteen tuomisen kannalta. Huomasin, että parin ensimmäisen keikan alussa jouduin yleensä säestämään enemmän laulajien mukaan, mikä keikan aikana muuttui enemmän terapiahuoneessa tapahtuvan säestyksen kaltaiseksi eli laulajat kuuntelivat minulta laulun rytmin ja tempon. Alussa laulamisen johtaminenkin oli paljon enemmän säestävän terapeutin huolena.

Keikkojen jälkeen, yleisön kanssa keskustellessa, saimme palautetta, että tapahtuma oli koettu yleensä hyvin toimivaksi ja lämminhenkiseksi. Mainittiin myös, että yleisö pääsi jotenkin lähelle esiintyjä. Itse arvelen sen johtuvan yleisön hyvin myötätuntoisesta asenteesta Iskelmän Iskemiä kohtaan sekä Jukan ja Matin hyväntuulisuudesta, rohkeudesta sekä peittelemättömästä, hienoisesta epävarmuudesta ja sopivasti nöyrästä asenteesta sekä yleisön kunnioittamisesta. Olimme päättäneet yhteisestä sopimuksesta, miettiessämme ja suunnitellessamme keikkaohjelmistoa ja välispiikkejä sekä yhtyeemme erikoislaatuudesta luonteesta johtuen, kertoa keikkojen alkupuolella lyhyesti yhtyeemme yhteisestä musiikkiterapiataustasta ja rooleistamme siinä.

7.3 Esiintymisten vaikutus terapeutin ja asiakkaiden väliseen suhteeseen

Keikoille uskaltautuminen ja niille lähteminen lähensivät huomattavasti terapeuttia ja asiakkaita henkisesti mm. vastuun jakamisena ja yhteisten ilojen ja surujen kokemisenä sekä myös fyysisesti mm. keikkamatkojen ja tavaroiden kantamisten muodossa.

Terapeutina terapiajakson aikana tiedostin kuitenkin oman asemani ja tehtäväni, joten en paljastanut itsestäni yksityisyyteeni liittyviä asioita pojille. Vastasin kyllä rehellisesti tai johdin kysymyksen johonkin muuhun asiaan, kun he jotakin kysyivät, mutta kaiken kaikkiaan he eivät edes paljoa udelleet. Musiikkiterapia ja Trio Iskelmän Iskemat tuntuivat olevan heille se tärkein juttu minun kanssani. Olin se, jolta kysyttiin ja jonka mielipidettä viime kädessä kuunneltiin: olin ikään kuin Iskelmän Iskemiä hallituksen puheenjohtaja, joka nauttii hallituksen luottamusta.

Terapiajakson jälkeen keikkailun yhä jatkuessa olin edelleen poikien mielessä ensisijaisesti musiikkiterapeutti, mutta myös enemmän määrin hyvä ystävä. Asiaan vaikutti ilmeisesti kalentereihimme merkittyjen terapia-aikojen muuttuminen Iskelmän Iskemiä treenijaksiksi. Olimme nyt kuin poikien ihailemat ”Matit ja Tepot” tai ”Hurricanesit”. Terapiajakson jälkeen saatoinkin kysyttäessä avautua myös paljon enemmän omista yksityisasiastani, mikä vei suhdettani

poikiin enemmän ystävyyden suuntaan. Tiedän kuitenkin, että olen ollut heidän musiikkiterapeuttinsa ja heidän luottamuksensa arvoinen tuntien ja tietäen monia koskettavia ja kipeitä asioita heistä.

7.4 Esiintymiset ja musiikkiterapia

Musiikkiterapiaan esiintymiset vaikuttivat hyvin aktivoivasti. Uusien laulujen miettiminen keikkoja varten motivoi ja toi paljon esiin niihin liittyviä muistoja, joista keskusteltiin. Palattiin mm. varhaisimpiin lauluihin liittyviin muistoihin lapsuudessa. Esiin nousivat ikävimpinä asioina mm. koulukiusaaminen, mutta heräsi myös ilon kyyneleitä nostattavia muistoja isovanhemmista ja lapsuuden kesistä.

Tehtyjen esiintymisten muisteleminen terapiaistunnoissa avasi asiakkaissani uusia kanavia omiin kokemusmaailmoihin ja se tuntui lisäävän itsevarmuutta ja – luottamusta toimia rohkeasti arkipäivän asioissa. Jukka ja Matti mm. ottivat yhdessä vastuulleen ottaa yhteyttä vanhusten palvelutaloon sopiakseen esiintymisestämme siellä.

Musiikkiterapiajakson päättymiseen esiintymiset ja yhtyeen perustaminen vaikuttivat positiivisesti, koska jakso ei päättynyt ”töksähtäen” 40 session jälkeen. Toisissa merkeissä saatoimme jatkaa nauttimista musiikin terapeuttisesta voimasta ja jakaa sitä myös kuuntelijoillemme.

7.5 Esiintymisten toimivuus musiikkiterapian toimintamuotona

Ainakin tällä yksittäisellä musiikkiterapiajaksolla esiintyminen julkisesti oli pelkästään positiivinen kokemus sekä asiakkaille että terapeutille (nähtävästi myös yleisöille). Lähtökohtanaan oli asiakkaiden itsensä ehdottama ajatus, johon terapeutti hiljaa harkiten tarttui. Terapeutin ehdottamana sama asia vaatii mielestäni tarkkaa asiakkaan tuntemusta, ettei lähdettäisi suin päin retkelle paikkoihin, joiden maastoa ei asiakas tunne itselle sopivaksi kulkea. Asian voi

toki ottaa yhtenä vaihtoehtona esille sellaiselle asiakkaalle, jonka terapeutti arvelee hyötyvän esiintymisestä musiikkiterapiamuotona. Asiakas voi rauhassa sisäistää ajatusta itselleen. Paremminkin asia tuntuisi toimivan, jos asiakkaina olisi vähintään kaksi samanhenkistä tai pieni ryhmä. Esiintymistä voi harjoitella terapiatilassa puitteissa esiintymällä aluksi toinen toisilleen.

Esiintyminen tuntui toimivan tässä tapauksessa erityisesti tukea-antavana musiikkiterapian toimintamuotona. Asiakkaat saivat nähdäkseen lisää itseluottamusta ja esiintymisvarmuutta, mikä antavat edelleen tukea toimia ja käyttäytyä arkielämässä rohkeammin. Vähäiset pedagogiset tavoitteet täyttyivät läpäisyperiaatteella lauluja harjoitellessa (oikeassa äänessä pysymisen tavoite ja kappaleen rytmin seuraaminen oleellisimpina). Esiintymistilanteessa olemista emme harjoitelleet paljoakaan terapiatilassa turhien muistamisen ja niistä seuraavien paineiden takia. Vasta esiintymispaikalla sovimme omat paikkamme ja kehotin poikia nauttimaan tilanteesta rennosti ja ottamaan siitä mahdollisimman paljon positiivisia ja mukavia kokemuksia mukaan. Virheitä ja mokia ei kuitenkaan missään tapauksessa tarvitse pelätä (tätä en enää keikan alussa koskaan pojille suotta muistuttanut).

8. POHDINTA

Musiikkiterapeuttiopintojeni työharjoitteluissa hyvin erilaisista kohderyhmistä saamistani kokemuksista tässä opinnäytetyössäni käsittelemäni case oli yksi mieluisimmista ja antoisimmista. Musiikin lähes rajattomista terapeuttisista käyttömahdollisuuksista, tässä tapauksessa ihmisäänen ja laulamisen parissa saivat aikaan musiikkiterapeutillekin yllätyksen asiakkaitten taholta. He halusivat viedä terapiassa laulettuja lauluja esiintymislavoille toistenkin kuunneltaviksi. Olen itselleni kiitollinen, että harkinnan jälkeen uskalsin tarttua asiakkaitteni ehdotukseen ja kokeilla tällaistaikin musiikkiterapian toimintamuotoa.

Kokemukset olivat itselleni ja asiakkailleni, kuin myös yleisöille, kaikesta päätellen sangen positiivisia ja toimintatavat ehdottomasti uudelleen kokeilemisen arvoisia sopivien asiakkaitten kanssa. Tällä kertaa musiikkiterapia-asiakkaani olivat iskelmä ja laulamissuuntautuneita henkilöitä, joiden kanssa oli suhteellisen helppoa mennä yleisön eteen esittämään kaikille jossakin määrin tuttuja ja turvallisia kappaleita.

Muista musiikkiterapian toimintatavoista haasteellisempaa voisi olla lähteä esiintymään, esim. pienen ryhmän kanssa, täysin improvisaatiopohjalta, mistä ei koskaan tiedä mihin se johtaa ja minne mennään. Asiakkaitten taipumusten ja mieltymysten kannalta mukaan esiintymisiin voisi ottaa tanssi- ja taideterapiaa. Onnistuneen musiikkiterapian kannalta on kuitenkin ehkä parempi tarkkaan harkita asiaa tapauskohtaisesti ja pitäytyä pienimuotoisemmissa terapiatilan ulkopuolella tapahtuvissa julkisissa esiintymisissä.

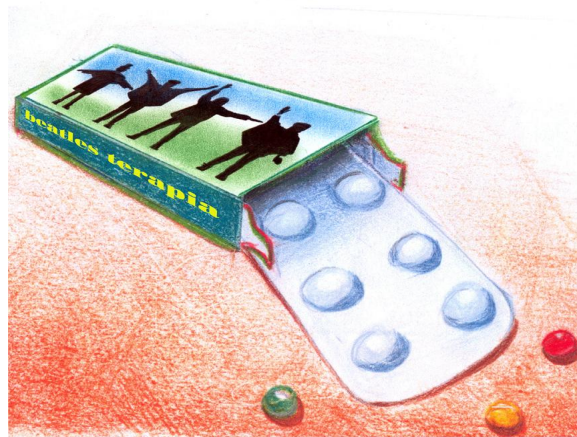

"I don't sing because I am happy. I am happy because I sing."

(Teksti Edward Francinon piirtämässä julisteessa)

THE BEATLESTHERAPY

(Kuva 6)

LÄHTEET

- Ahonen, H. 2000. Musiikki sanaton kieli. Musiikkiterapian perusteet. 3., korjattu painos. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab.
- Ahonen-Eerikäinen, H. 1998. ”Musiikillinen dialogi” ja muita musiikkiterapeuttien työskentelytapoja ja lasten musiikkiterapian muotoja. Väitöskirja. Joensuun yliopiston kasvatustieteellisiä julkaisuja n:o 45.
- Ala-Ruona, E., Bucht, M., Jukkola, R., Karppinen, I. & Tuomi, K. Musiikkiterapia-esite. Päivitys 2009: Arponen, A., Oivamäki-Tähtinen, K. & Tuomi, K. © Suomen musiikkiterapiayhdistys ry.
- American Music Therapy Association. (AMTA). www.musictherapy.org/ [Viitattu 16.9.2012]
- Arjas, P. 2001. Iloa esiintymiseen. Muusikon psyykkinen valmennus. 2. painos. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Erkkilä, J. 2010. Musiikkiterapia psykoterapiana. Teoksessa Louhivuori, J. & Saarikallio, S. (toim.), 2011. Musiikkipsykologia. Jyväskylä: Bookwell Oy, 393–406.
- Hakomäki, H. 2007. Tarinasäveltämisen taito. PS-kustannus. Juva: WS Bookwell Oy.
- Integratiivisen psykoterapian yhdistys ry. www.integratiivinenpsykoterapia.fi (Viitattu 30.9.2012)
- Kaikkonen, M. & Uusitalo, K. 2005. Soita mitä näet. Kuvionuotit opetuksessa ja terapiassa. Kehitysvammaliitto ry. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Kaski, M. (toim.), Manninen, A., Mölsä, P. & Pihko, H. 2002. Kehitysvammaisuus. Porvoo: WSOY.
- Kaski, M. (toim.), Manninen, A. & Pihko, H. 2009. Kehitysvammaisuus. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Kehitysvamma-alan verkkopalvelu. www.verneri.net/ [Viitattu 17.5.2012, 8.9.2012]
- Kerola, K. (toim.), 2001. Struktuuria opetukseen. Selkeys ja rakenteet oppimisen edistäjänä. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kärkkäinen, J. & Passi, J-P (ohj.), 2012. Kavasikajuttu DVD. Mouka filmi Oy.
- Lehikoinen, P. 1973. Parantava musiikki. Helsinki: Musiikki-Fazer.
- Psykoterapiakoulutustoimikunnan mietintö 1989. Komitean mietintö 1989:4. Opetusministeriö, Valtion painatuskeskus.
- Puro, M. 2010. ”Semmonen, että rauhallisesti...” Kehitysvammaisten ihmisten käsityksiä hyvästä muutosta. Tikkurilan Laurea-ammattikorkeakoulun sosiaalialan koulutusohjelman opinnäytetyö.
<https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/20815/Opinnaytetyo.pdf?sequence=1>
(Viitattu 16.11.2012).
- Suomen Virtuaaliammattikorkeakoulu. Ihmiskäsitykset päihdetyössä. www.amk.fi/opintojaksot/0407016/1138352400309/1157026947138/1157030182944/1157031482048.html (Viitattu 28.11.2012).

Syvänen, K. 2012. Musiikki ja psykoterapiapalvelut Kari Syvänen Oy. www.karisyvanen.com/3.html (Viitattu 4.12.2012)

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2011. WHO:n tautiluokitus ICD-10. www.thl.fi/thl-client/pdfs/15c30d65-2b96-41d7-aca8-1a05aa8a0a19 [Viitattu 9.9.2012]

Vammaispalvelulaki. www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1987/19870380 Sivua julkaistu 8.11.2012. (Viitattu 16.11.2012).

WHO. 2001. International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). <http://www.who.int/icidh/> [Viitattu 8.9.2012]

Virtanen, I. Puheviestinnän perusteet syksy 2012. Esiintyminen ja sen historiaa. Luento Helsingin Yliopistossa 24.9.2012.

https://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:T47uc2IDHNIJ:apumatti.helsinki.fi/admin/filecontrol/file_popup.php?download%3D33119+ira+virtanen&hl=fi&gl=fi&pid=bl&srcid=ADGEEShvqsF3ir3Nz33za-j4dwgWEOxnvoFLaTAFTxOzHfy63g0k-3bll6F8jQ2c1dPgZ6PxE7nekPI7C5ojukdlSCKwtTqVDsjt_hil-Dv9O3nOuRRPKhIRtyT7Brc6pa7f4ZiKheGz&sig=AHIEtbTVfFhznOoZvmXY3Pi2oUEErChpagtai http://apumatti.helsinki.fi/admin/filecontrol/file_popup.php?download=33119. (Viitattu 28.11.2012)

KUVIEN LÄHTEET

Kuva 1. Different looking people. www.masterfile.com/stock-photography/image/400-04900967/ten-cartoon-portraits-of-children-of-different-nationalities

Kuva 2. Colorful Notes. www.news.utoronto.ca/music-based-cartoons-can-help-children

Kuva 3. Enter on stage. www.accuconference.com/blog/Inspire-by-Overcoming-Fear.aspx

Kuva 4. Contract. www.clipartof.com/portfolio/toonaday/man/8

Kuva 5. Cartoon Clipart Picture of Three Piece Band. www.clipartguide.com/pages/0511-0712-1713-5750.html

Kuva 6. The Beatles Therapy. www.musicok.it/PAGINA_BALESTRINI.htm

Liite 1

RUNO

San. "Jukka"
Säv. Pekka Rajanaro

(Instr. - - - - -)

Toi-voi-sin

8 G E^b F Dm Am
maan aut-ta-van lap-si-aan, kun läh-den pois.

15 Dm Am G E
(Instr. - - - - -) Pois ta-kaa kor-pi-en, luo si-ni

22 F G E^b F
pil-vi-en. Tuok-su-a tun-tu-rin hen-gi-tän.

29 F7 B^b A G[#] G Dm Am
Puun tah-don kul-tai-se-n, var-vi-kon vai-vai-sen-, kun mat-ka vii-mein on

36 Dm Am Dm Am Dm Am
tun-te-ma-ton. (Instr. - - - - -)

43 F G E^b F Edim F
Tah-don tul-la luok-se mui-den y-li ih-mis-me-ren. Tah-don ol-la

50 G E^b F F7 B^b A
niin kuin muut-kin, löy-tää ys-tä-vän. On ih-mi-nen on-ne-ton, kun

57 G[#] G Dm Am Dm Am
it-se-ään ra-kas-taa-. On-ni sil-loin ih-mi-sen on rau-hal-li-nen e-rä-maa-.

64 Dm Am Dm Am
(Instr. - - - - -).

Liite 2**MYLLY-ANTIN KOULU 25.1.2012 KLO 12.00**

1. KATINKA
2. PIENI NUKKE
3. EI KAUNIIMPAA (Soolo Jukka)
4. SATUMAA
5. OIKEESTI (Omistettu kaikille läsnä oleville naisille)
6. RUNO
7. I WILL STAY (Omistettu Akille)
8. HILJAINEN KITARA
9. YHTEISLAULU: PIENI NOKIPOIKA
10. ENCORE: PIENEN POJAN HAAVEET

Liite 3**TUTKIMUSLUPAHAKEMUS**

Haastateltavien suostumus.

Musiikkiterapia-asiakkaiden suostumus

Nimi _____

Toimipiste _____

Opiskelen Turun AMK:n taideakatemiassa musiikin koulutusohjelmassa aikuisten MUSIIKKITERAPEUTTI – MUSIIKKIPEDAGOGI ammattitutkintoa. Pyydän suostumustasi haastatteluun opintoihini kuuluvan lopputyön suorittamiseksi. Lopputyön aiheenani on tutkia julkisten esiintymisten merkitystä musiikkiterapian toimintamuotona musiikkiterapiajaksolla. Tarkoitukseni on haastatella Sinua omista kokemuksistasi musiikkiterapiasta ja esiintymisistä musiikkiterapian toimintamuotona maaliskuun 2012 aikana.

Tutkijana sitoudun noudattamaan voimassaolevia tutkimusaineiston säilyttämiseen ja tietosuojalainsäädäntöön liittyviä ohjeita. Tutkimukseen osallistuvilla ei ole odotettavissa kielteisiä seuraamuksia haastatteluun osallistumisesta. Käsittelen tietoja täysin nimettöminä. Haastateltavilla on myös oikeus jäädä tutkimuksesta pois milloin tahansa.

Uskon, että lopputyöni tuo uusia näköaloja liittyen esiintymisiin yhtenä mahdollisena positiivisena vaihtoehtona musiikkiterapian toimintamuotoihin.

____ / ____ 2012

Pekka Rajanaro

Puhelin _____

E-mail _____

Suostun osallistumaan haastatteluun yllämainituilla ehdoilla.

Aika, paikka ja allekirjoitus

Nimenselvennys

